

РЕШЕНИЕ

№ 5647

гр. София, 08.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 24.09.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Диана Стамболова

ЧЛЕНОВЕ: Евгени Стоянов

Адриан Янев

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5059** по описа за **2021** година докладвано от съдия Евгени Стоянов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), във връзка с Глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Образувано е по касационна жалба на С. Б. Д., чрез пълномощника си адв. К. Н., срещу Решение № 1330 от 04.03.2021 г. по административно дело № 4071 / 2020 г. на АССГ, Първо отделение, 64 състав.

Постъпила е касационна жалба и от М. В. – процесуален представител на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, срещу Решение № 1330 от 04.03.2021 г. по административно дело № 4071 / 2020 г. на АССГ, Първо отделение, 64 състав.

С. Д. претендира неправилност на съдебното решение, като счита, че са налице касационните основания по чл. 209, т. 3 АПК. Поддържа, че съдът е нарушил процесуалните правила за проверка и оценка на доказателствения материал. Твърденията в исковата молба са доказани. Според касационния жалбоподател, относима е разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, съгласно която настъпването на неимуществените вреди се предполага до доказване на противното. В жалбата се излагат твърдения и за това, че е нарушен материалният закон – чл. 52 ЗЗД. Определянето на обезщетението за неимуществени вреди по справедливост не е намерило отражение в съдебния акт. Прави се искане да се отмени решението в частта, с която искът за неимуществени вреди е отхвърлен за сумата над 500 лева и да

се постанови решение, с което се уважава искът срещу ГДИН до пълния предявен размер от 20 000 лева, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба (18.05.2020 г.)

В касационната жалба на процесуалния представител на ГДИН се излагат доводи за неправилност на съдебното решение по смисъла на чл. 209, т. 3 АПК. Твърди се, че обезщетението за вреди е погасено по давност. Претендират се вреди в периода 02.04.2015 г. до 23.08.2015 г. Исковата молба е подадена на 18.05.2020 г. Посочва се още, че е недопустимо на задържаните лица (лишените от свобода) да се присъждат обезщетения по-големи от установения в страната месечен размер на пенсия на пенсионер, който не може да се ползва от завишения размер на обезщетенията, присъждани на тази група лица. Прави се искане за отмяна на решението, в осъдителната спрямо ГДИН част и алтернативно се иска намаляване на присъденото обезщетение.

Прокуратурата на Република България, представлявана от прокурор Стоян Димитров дава заключение за неоснователност на касационните жалби.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, като взе предвид наведените касационни доводи, извърши проверка на обжалваното съдебно Решение, съобразно чл. 218, ал. 2 АПК и след като прецени събраните доказателства, приема от правна страна следното:

Касационните жалби са подадени в срока по чл. 211 АПК и са процесуално допустими. Разгледани по същество са неоснователни, по следните съображения:

Производството пред АССГ е образувано по искова молба от С. Д. с правно основание чл. 1 ЗОДОВ, вр. чл. 3 ЗИНЗС срещу ГДИН, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лева. Вредите се изразяват в липса на спокоен сън; спял няколко часа в денонощие, в резултат започвал да се чувства нервен, тревожен, стресиран, появило се чувство на клаустрофобия; страдал от главоболие, поради което се появила нужда от обезболяващи. Получавал и паник атаки. Постоянно бил физически отпаднал и неразположен. Често се чувствал жаден. С. Д. твърди, че в причинно-следствена връзка с неблагоприятните условия в ареста е претърпял огромен физически и психически дискомфорт, което обосновава и правния интерес от предявяване на настоящия иск за неимуществени вреди в размер на 20 000 лева.

С обжалваното решение № 1330 от 04.03.2021 г., Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието [населено място], е осъдена да заплати на С. Б. Д., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание лишаване от свобода в Затворническо общежитие „К.“ към С. централен затвор, обезщетение в размер на 500 (петстотин) лева за претърпени неимуществени вреди за периода от 2.4.2015 г. до 23.8.2015 г. вследствие противоправно бездействие на длъжностни лица на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията”, законната лихва от предявяване на исковата молба – 18.5.2020 г. до окончателното плащане на главницата и 10 лв. – разноски. Искът, за разликата до пълния предявен размер от 20 000 лв., е отхвърлен.

За да постанови този резултат, съдът е приел, че по делото има доказателства, че е било налице, за част от процесния период, неизпълнение на изискванията за минимално изискуемата площ от 4 кв. м. съгласно чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС, но това неизпълнение е незначително /по 0, 33 кв.м. на човек недостиг/, като следва да се съобрази и това, че ищецът е пребивавал в посочените условия за сравнително малки периоди от време, поради което следва да се приеме, че тези обстоятелства не може да

доведат до извод, че ищецът е търпял неудобства по-големи от обикновените за правното му положение. Съдът е съобразил разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС и е приел, че в резултат на посочените по-горе неблагоприятни условия, които съдът намира за установени, твърдените от ищеца вреди са обичайна, необходима последица от тях.

Решението е правилно.

Пред касационната инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл. 219, ал. 1 АПК, поради което и на основание чл. 220 АПК се приемат за доказани фактите, така, както са установени от АССГ, 64 състав.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност.

Законът забранява осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко и унижително отношение и задължава държавата да им осигури от една страна условия за изтърпяване на наложено им наказание, съобразени с уважението към човешкото достойнство, от друга - начинът и методът на изпълнение на наказанието да не ги подлага на страдание или трудности от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането.

За да бъде приета основателност на иска за вреди с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, следва кумулативно да бъдат доказани: акт, действия и / или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС и настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на оборима презумпция, въведена с разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС.

Правилни са изводите на съда, че за определен период от време е налице неизпълнение на изискванията за минимално изискуемата площ от 4 кв. м. съгласно чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС, но това неизпълнение е незначително /по 0, 33 кв.м. на човек недостиг/, като следва да се съобрази и това, че ищецът е пребивавал в посочените условия за сравнително малки периоди от време, поради което следва да се приеме, че тези обстоятелства не може да доведат до извод, че ищецът е търпял неудобства по-големи от обикновените за правното му положение.

Спорният момент по делото е по повод на възраженията на процесуалния представител на ГДИН за изтекла погасителна давност. Установено е по делото, че ищецът е пребивавал в различни килии за времето от 02.04.2015 г. до 23.08.2015 г. Исковата молба е подадена на 18.05.2020 г. Съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с

решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците „За срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат: давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти;“ Съгласно § 13 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) „Сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в "Държавен вестник".“ Следователно за С. Д. погасителна давност не е текла за времето от 13 март 2020 г. до 21 май 2020 г. Правилни са изводите на съда, че исквата молба е подадена на 18 май 2020 г. и искът за обезщетение за посочените периоди и на посоченото основание се явява основателен.

Споделят се аргументите, изложени в съдебното решение, че справедливото обезщетение в случая се явява 500 лева.

В съдебно заседание от 24.09.2021 г. представителят на ГДИН – юриконсулт В. претендира юриконсултско възнаграждение. Съгласно разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, когато искът бъде отхвърлен съдът осъжда ищеца да заплати разноски в производството. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС ищецът дължи разноските, свързани с производството - за държавни такси, експертизи и т.н., но не и за адвокатски и юриконсултски възнаграждения, независимо от това дали ответникът е бил представляван по делото. Ето защо на ответника не се присъждат разноски.

По изложените доводи настоящият решаващ състав приема, че касационната жалба е неоснователна, а обжалваното съдебно решение на АССГ следва да бъде потвърдено. Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София – град, XV касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 1330 / 04.03.2021 г. по административно дело № 4071 по описа за 2020 г., първо отделение, 64 състав.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване или протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.